

**Choroby wewnętrzne z elementami onkologii –
badania fizykalne
RATOWNICTWO MEDYCZNE**

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Ratownictwo Medyczne
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	NAUKI O ZDROWIU
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	I stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki/jednostek)</i>	Warszawski Uniwersytet Medyczny, Wydział Nauk o Zdrowiu Zakład Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii 02-097 Warszawa ul. Banacha 1 a Blok E, I piętro,

	Filia: 02-007 Warszawa, ul. Oczki 3 GAB.1
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Kierownik: Prof. dr hab. Bolesław Samoliński
Koordinator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	<i>dr hab. n. med. Barbara J. Bałań - Warszawski Uniwersytet Medyczny, Wydział Nauk o Zdrowiu Zakład Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii 02-097 Warszawa ul. Banacha 1 a Blok E, I piętro, Filia: 02-007 Warszawa, ul. Oczki 3 GAB.1</i>
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusa)	<i>dr hab. n. med. Barbara J. Bałań (j.w.)</i>
Prowadzący zajęcia	<i>dr hab. n. med. Barbara J. Bałań (j.w.) dr n.med. Andrzej Namysłowski (j.w.)</i>

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok, II semestr	Liczba punktów ECTS	1
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		5	0,1
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)		15	0,9
e-learning (e-L)		20	
zajęcia praktyczne (ZP)		-	
praktyka zawodowa (PZ)		-	
Samodzielna praca studenta			

Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	20	
Samokształcenie kontrolowane – przygotowanie dokumentacji przeprowadzonego badania	20	
Razem	95	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zaprezentowanie najważniejszych elementów oceny stanu zdrowia pacjenta
C2	Zapoznanie studentów z podstawowymi sposobami oceny stanu prawidłowego
C3	Wskazanie studentom podstawowych różnic w ocenie odchyień od stanu prawidłowego w badaniu podmiotowym i przedmiotowym
C4	Pokazanie studentom relacji pomiędzy odchyleniami w badaniu podmiotowym i przedmiotowym
C5	Przygotowanie studentów do samodzielnego opanowania podstawowych technik badania (oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie, pomiar RR)

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

A.W2.	budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym
A.W3.	anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;
A.W6.	mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu oraz zależności istniejące między nimi;
A.W46.	patofizjologię narządów i układów organizmu;
A.W49.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego;
B.W7.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
B.W19.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;
C.W.2.	podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka;
C.W.3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci;

C.W.5.	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym;
C.W.8.	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych;
C.W.20.	skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego;
C.W.24.	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych;
C.W.25.	zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;
C.W.26.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę;
C.W.27.	problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej;
C.W.28.	problematykę ostrej niewydolności oddechowej;
C.W.29.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej;
C.W.30.	przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek;
C.W.31.	wybrane choroby przewodu pokarmowego;
C.W.32.	zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii;
C.W.33.	metody oceny stanu odżywienia;
C.W.36.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego;

Umiejętności – Absolwent potrafi:

A.U1.	lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie;
A.U2.	wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka;
A.U3.	oceniać czynności narządów i układów organizmu;
A.U4.	rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia;
A.U5.	rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia enzymów trawiennych, oraz określać skutki tych zaburzeń;
A.U6.	rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu;

A.U7.	rozpoznawać zarażenia wirusami i bakteriami oraz zakażenia grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
B.U.4.	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;
B.U.5.	przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania działań zawodowych;
B.U.6.	przestrzegać praw pacjenta;
B.U.7.	uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
C.U.1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;
C.U.4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta;
C.U.5.	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka;
C.U.6.	oceniać stan noworodka w skali APGAR;
C.U.7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;
C.U.8.	oceniać stan świadomości pacjenta;
C.U.10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;
C.U.12.	interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową;
C.U.13.	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie;
C.U.14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;
C.U.15.	oceniać i opisywać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;
C.U.17.	oceniać stan neurologiczny pacjenta;
C.U.18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

5. Zajęcia		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
WYKŁADY		
W1	zasady i sposób prowadzenia badań przedmiotowego i podmiotowego (elementy anatomii topograficznej narządów człowieka, ogólne zasady prowadzenia badania przedmiotowego, wisus - pierwsze wrażenie, ocena podstawowych parametrów życiowych, ocena stanu odżywienia)	A.W.1, A.W.3, A.W.6, A.W.46, B.W.7, B.W.19, C.W.24, C.W.25
W2	badanie klatki piersiowej i jej narządów, ze szczególnym zwróceniem uwagi na układ oddechowy i krążenia	C.W.3, C.W.26, C.W.27, C.W.28, C.W.29
W3	badanie jamy brzusznej.	A.W.49, C.W.30, C.W.31, C.W.32
W4	badanie skóry, paznokci i węzłów chłonnych, badanie głowy i szyi – badanie narządu wzroku, jamy ustnej, pozostałych narządów zmysłu oraz narządów szyi (tarczycy), badanie układu mięśniowo-szkieletowego.	A.W.49, C.W.20, C.W.33,
W5	wybrane elementy badania neurologicznego odmierności w badaniu pediatrycznym, geriatrycznym i kobiet w ciąży	A.W.49, C.W.2, C.W.5, C.W.8, C.W.36
ĆWICZENIA		
ĆW 1	Ocena stanu zdrowia jako postrzeganie wszystkich sfer funkcjonowania pacjenta, komunikacja i przestrzeń osobista, zachowanie intymności. Definicja zdrowia wg. WHO, szacunek dla pacjenta jako osoby ludzkiej w każdej sytuacji zdrowotnej. Podstawy prowadzenia dokumentacji medycznej. Cele przeprowadzania badania podmiotowego – wywiad medyczny (lekarski?). Zasady przeprowadzania badania podmiotowego – pytania otwarte/zamknięte, pytania pogłębiające wiedzę o dolegliwości/chorobę, pytania skierowane do rodziny lub świadków zdarzenia chorobowego/wypadku, chory nieprzytomny. Sposób badania przedmiotowego. Kolejność elementów badania podmiotowego. Podstawy anatomii topograficznej – znaczenie dla przeprowadzania badania przedmiotowego (ustalenie pozycji anatomicznej, kierunki, płaszczyzny i linie ciała, jamy ciała). Ogólne zasady badania przedmiotowego (fizykalnego) oraz metody badania (oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie). Wybrane elementy ogólnego badania przedmiotowego – wisus (wygląd zewnętrzny, pierwsze wrażenie), budowa i proporcje ciała, stan odżywienia, podstawowe parametry życiowe (oddech, tętno, ciśnienie tętnicze, temperatura ciała).	A.U.1, A.U.2, B.U.4, B.U.5, B.U.6, B.U.7, C.U.1, C.U.4, C.U.5, C.U.6, C.U.7, C.U.10, C.U.18
ĆW 2	Badanie struktur anatomicznych oraz wyznaczanie linii topograficznych klatki piersiowej, okolice (przednia i grzbietowa) klatki piersiowej, ściany klatki piersiowej. Ocena budowy, kształtu i symetrii klatki piersiowej, krzywizny kręgosłupa. Zasady i sposoby przeprowadzania badania układu oddechowego (oglądanie, badanie palpacyjne, osłuchiwanie – szmer oddechowy, szmery i objawy osłuchowe patologiczne, drżenie piersiowe). Sprawdzanie drożności dróg oddechowych, badanie rozszerzalności klatki piersiowej, patologiczne ruchy klatki piersiowej, odgłosy opukowe, zmiany osłuchowe. Badanie układu krążenia – zasady badania układu krążenia (serca, naczyń krwionośnych), podstawy topografii serca i dużych naczyń krwionośnych. Oglądanie i badanie palpacyjne – ocena okolicy przedsercowej, uderzenie koniuszkowe. Opukiwanie – granice stłumienia względnego serca. Osłuchiwanie serca – tony serca (miarowość, głośność, akcentacja, tony dodatkowe, szmery). Pomiar ciśnienia tętniczego – zasady wykonania, najczęstsze błędy.	A.U.3, A.U.4, B.U.4, B.U.5, B.U.6, B.U.7, C.U.1, C.U.4, C.U.7, C.U.10, C.U.12, C.U.13, C.U.14, C.U.18.
ĆW 3	Badanie jamy brzusznej – podział na okolice, kwadranty, topografia narządów jamy brzusznej. Zasady badania jamy brzusznej (oglądanie, badanie palpacyjne, opukiwanie, osłuchiwanie) Badanie wybranych narządów jamy brzusznej (wątroba, pęcherzyk żółciowy, śledziona, jelita, nerki). Przykłady ostrych schorzeń jamy brzusznej.	A.U.5, A.U.6, B.U.4, B.U.5, B.U.6, B.U.7, C.U.1, C.U.4, C.U.7, C.U.10, C.U.18.
ĆW 4	Badanie skóry, paznokci i węzłów chłonnych. Ogólne zasady i sposób badania głowy oraz szyi – badanie narządu wzroku, uszu, nosa, jamy ustnej. Badanie układu mięśniowo-szkieletowego ruchu – ocena ogólna stanu ortopedycznego. Proporcje	A.U.7, C.U.7, C.U.10, C.U.18.

	ciała – najczęstsze odchylenia. Podstawowe elementy badania zakresu ruchów czynnych i biernych w stawach. Podstawowe elementy badania kręgosłupa.	
ĆW 5	Podstawy badania neurologicznego – ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy. Etapy badania neurologicznego, ocena stanu psychicznego (stan emocjonalny, orientacja, wygląd zewnętrzny, zachowanie, mowa). Odrębności badania pediatrycznego – zasady i sposób badania, skala Agar. Podstawowe odmienności w badaniu wynikające z płci, rasy, wieku badanego. Różnice w badaniu kobiet ciężarnych.	B.U.4, C.U.4, C.U.8, C.U.15, C.U.17, C.U.18.

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Maciejewska M., Torbicki A., Poradnik dyżuranta. PZWL, 1997
2. Brown EM., Collins W., Leung T., Salmon AP., Tony i szmery serca. Urban &Partner, 2002
3. Kokot F., Diagnostyka różnicowa objawów chorobowych. T I i II, 2004
4. Interna Szczeklika, Medycyna Po Dyplomie 2012

Uzupelniająca

1. Hartleb M., Gutkowski K., Kohut M., Badanie fizykalne jamy brzusznej z elementami diagnostyki różnicowej. Czelej 2010
2. Douglas G., Nicol F., Robertson C., Badanie kliniczne MacLeod. Elsevier 2010
3. Cline DM., Stapczyński JS., et al. Medycyna Ratunkowa (wyd. polskie pod red. Juliusza Jakubaszki), Urban &Partner 2003

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
	Forma zaliczenia przedmiotu: Zaliczenie z zakresu wiedzy Uczestnictwo we wszystkich aktywnościach dostępnych w ramach przedmiotu na ćwiczeniach także na platformie zdalnego nauczania (ewentualna zdalna forma nauczania w związku z sytuacją epidemiczną w Polsce).	Zaliczenie testowe na platformie, zalicza 60% prawidłowych odpowiedzi. Liczba podejść do zaliczenia: 1, 2 – termin, Zaliczenie komisyjne.

8. INFORMACJE DODATKOWE *(informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)*

Strona internetowa Zakładu:

Metody dydaktyczne

1. omawianie zagadnień teoretycznych (w postaci wykładów informacyjnych i omawiania przypadków),
2. prezentacja multimedialna z użyciem programu komputerowego, komputerowych symulatorów dźwięków i odgłosów osłuchowych i opukowych),
3. symulacje przypadków chorobowych do celów badania podmiotowego, rozwiązywanie zagadek diagnostycznych oraz kazusów, gry dydaktyczne
4. dyskusja dydaktyczna,
5. symulacja, metoda problemowa.